

Nepalski narodni park Chitwan

// Rudolf Tekavčič

Površina: 932 km²

Najvišja točka: Chitwan Waterfall (1985 m)

Št. vrst ptic: 540, od tega okrog 500 vrst gnezdil

Zanimive ptičje vrste: jezerec (*Haliaeetus leucoryphus*), fazanji kukal (*Centropus sinensis*), beloprsi vodomec (*Halcyon coromanda*), indijska zlatovranka (*Coracias benghalensis*), modroprsi čebelar (*Nyctyornis athertonii*), orientalski srakoper (*Lanius schach*), indijska priba (*Vanellus indicus*), beloprsta tukalica (*Amaurornis phoenicurus*)

Zanimive živali: indijski slon (*Elephas maximus*), himalajski tar (*Hemitragus jemlahicus*), veliki enorogi nosorog (*Rhinoceros unicornis*), makak (*Macaca* sp.), bengalski tiger (*Panthera tigris tigris*), indijski piton (*Python molurus*)

Zanimive rastline: slonje jabolko (*Dillenia indica*), simal ali indijski kapokovec (*Bombax ceiba*), vrsta bora (*Pinus roxburghii*), navadna kanela (*Arundo donax*), *Saccharum spontaneum*, *Dalbergia sissoo*

Ogroženost: Narodni park je strogo nadzorovan. Vse živali v njem so zavarovane, zato je vsakršni lov nanje prepovedan. Obdelava polj je še tradicionalna – oranje z bivoli, obdelava zemlje z motiko ter brez vnašanja pesticidov in umetnih gnojil. Domačini se prehranjujejo v glavnem z rižem in zelenjavo ali pa z mesom doma vzrejenih živali.

Podnapisi:

Zemljevid: Uporabljen z dovoljenjem »The General Libraries, The University of Texas at Austin«.

1: Indijski špranjekljun (*Anastomus oscitans*)

2: Otroške oči ti povedo vse ...

3: Himalajska orjaška čebela (*Apis laboriosa*) širi svoje območje razširjenosti proti jugu. V satju je lahko od štiri do pet kilogramov medu.

4: Pastirica vrste *Motacilla madaraspatensis*

5: Indijski slon (*Elephas maximus*)

6: Populacijo velikega enorogega nosoroga (*Rhinoceros unicornis*) so zdesetkali sredi 20. stoletja.

foto: vse Rudolf Tekavčič

Narodni park Chitwan leži na jugu na meji z Indijo in je prvi narodni park v Nepal. Ustanovljen je bil leta 1973 kot Kraljevi narodni park Chitwan, leta 1984 pa je dobil status svetovne kulturne dediščine. Slovenci smo Nepal »osvojili« v zadnjih desetih letih. Naši predhodniki so bili seveda slovenski alpinisti, ki so osvajali najvišje vrhove v Himalaji in od tam prinašali novice o ljudeh, gorah in seveda pokrajini. Tako sem se tudi sam pred štirimi leti pridružil odpravi ob 30. obletnici prvega vzpona na najvišjo goro Mount Everest. Na poti do baznega tabora mi je uspelo fotografirati njihovo sveto ptico – himalajskega monala (*Lophophorus impejanus*), zato so mi prijatelji napovedali, da se bom kmalu spet vrnil v Nepal, saj menda obstaja »vraža«, da se gotovo spet vrneš, če srečaš to ptico. Nisem vraževeren, ampak čez leto in pol sem se res vrnil in meseca novembra prvič obiskal tudi Chitwan.

7

V zgodnjem jutru sem imel v parku (slika 7) priložnost opazovati modroprsega čebelarja (*Nyctyornis athertoni*), ki je potrpežljivo čakal, da prve himalajske orjaške čebele (*Apis laboriosa*) vzletijo v hladnem jutru. Ves dopoldan sem se po džungli sprehajal na slonjem hrbtu. Prevzelo me je srečanje z velikim enorogim nosorogom (*Rhinoceros unicornis*), močno ogroženo vrsto. Konec 19. stoletja je bilo območje parka namreč priljubljeno lovsko mesto za vladajoči sloj Nepala. V sredini 20. stoletja je od 800 nosorogov ostalo le še 95 osebkov in takrat so se pričela prizadevanja za ustanovitev narodnega parka in prepo- ved lova.

Po spustu po sistemu rek Narayani-Rapati sem poleg indijskega špranjekljuna (*Anastomus oscitans*), javanskega marabuja (*Leptoptilos javanicus*; slika 8) in drugih obvodnih ptic opazoval tudi močvirske krokodile (*Crocodylus palustris*; slika 9) ter gangeške gaviale (*Gavialis gangeticus*), ki jih v parku tudi umetno vzrejajo in potem vračajo v reko.

V parku so zabeležili 543 vrst ptic, od tega kar dve tretjini ogroženih v Nepal. Na pohodu po čudovitem okolju sem opazoval in se čudil ptičji pestrosti: barvitim papi- gam, zanimivim žolnam, čebelarjem, drongom, ki so na veji oprezali za pisanimi letečimi žuželkami, in drugim. Videl sem bankivsko kokoš (*Gallus gallus*) ter divje nava- dne pave (*Pavo cristatus*). Ptica je bilo toliko, da sem ob ob- čudovanju kar pozabil na fotoaparat, s katerim bi moral zabeležiti čim več nepozabnih trenutkov. ●

foto: vse Rudolf Tekavčič

